

**Prieskum verejnej mienky pre
ÚRAD JADROVÉHO DOZORU
(marec 2006)**

FOCUS, Centrum pre sociálnu a marketingovú analýzu
P. O. BOX 293, 810 00 Bratislava 1, office: Grösslingová 37
tel: (02) 529 31 366, fax: (02) 529 31 378, e-mail: focus@gtinet.sk

OBSAH

<i>Informácia o prieskume</i>	2
<i>Hlavné závery</i>	3
<i>Výsledky prieskumu</i>	5
1. SPONTÁNNÁ ZNALOSŤ ORGANIZÁCIE, KONTROLUJÚCEJ BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ V SR	6
2. PODPORNÁ ZNALOSŤ ÚRADU JADROVÉHO DOZORU	8
3. PREDSTAVY O NÁPLNI PRÁCE ÚRADU JADROVÉHO DOZORU	10
4. NÁZORY NA BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ NA SLOVENSKU	12
<i>Prvostupňové triedenie údajov</i>	14
<i>Vybrané druhostupňové triedenia</i>	19

INFORMÁCIA O PRIESKUME

Prezentované údaje sú výsledkom reprezentatívneho kvantitatívneho prieskumu, ktorý uskutočnila agentúra FOCUS v dňoch od 3. marca do 7. marca 2006 prostredníctvom siete vyškolených anketárov na reprezentatívnej vzorke 1 057 obyvateľov SR vo veku od 18 rokov.

Údaje boli zozbierané metódou štandardizovaných rozhovorov (face-to-face interviews) zaznamenaných do dotazníka. Respondenti boli vyberaní kvótnym výberom. Výberovými znakmi boli pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkosť sídla a región (kraj) bydliska. Vzorka respondentov je reprezentatívna pre populáciu SR vo veku od 18 rokov.

Veľkosť výberovej vzorky umožňuje zovšeobecniť základné výsledky prieskumu na populáciu SR vo veku od 18 rokov s maximálnou odchýlkou $\pm 3\%$.

Údaje boli spracované štatistickými metódami programu SPSS for Windows. Všetky údaje uvedené v tabuľkách sú v percentách.

HLAVNÉ ZÁVERY

SPONTÁNNA ZNALOSŤ ORGANIZÁCIE, KONTROLUJÚCEJ BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ V SR

- Necelých 12% respondentov vedelo spontánne uviesť úplne správny alebo takmer správny názov organizácie na kontrolu bezpečnosti jadrových elektrární na Slovensku, pričom 8% opýtaných menovalo úplne správny názov (t.j. Úrad jadrového dozoru) a ďalšie 4% respondentov uviedli takmer správny názov s miernymi nepresnosťami (napr. „Úrad pre jadrový dozor“ či „Úrad jadrového dohľadu“).
- Ďalších 7% opýtaných uviedlo iba približnú odpoveď, ako napr. „Úrad pre dohľad nad jadrovou energiou a elektrárnami“, „Jadrový kontrolný úrad“ a pod. Nesprávne odpovede (ako napr. Ministerstvo hospodárstva, Ministerstvo vnútra, Greenpeace atď.) spontánne uviedlo 17% respondentov.
- Na žiadny názov tejto organizácie si nespomenuli takmer dve tretiny (65%) opýtaných.

PODPORENÁ ZNALOSŤ ÚRADU JADROVÉHO DOZORU

- Podporene, t.j. aspoň podľa názvu, deklaruje znalosť Úradu jadrového dozoru (ÚJD) presná polovica respondentov (50%). Druhá polovica opýtaných (50%) ÚJD vôbec nepozná.
- Pre porovnanie postavenia ÚJD v „rebríčku“ znalosti medzi obyvateľstvom bola v prieskume sledovaná podporená znalosť troch vybraných organizácií. Spomedzi nich viac ako Úrad jadrového dozoru je známy Úrad verejného zdravotníctva, ktorý (aspoň podľa názvu) pozná 59% opýtaných. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo pozná 37% respondentov.

PREDSTAVY O NÁPLNI PRÁCE ÚRADU JADROVÉHO DOZORU

- V spontánnych odpovediach na otázku, aká je náplň práce ÚJD resp. čomu sa ÚJD venuje, sa najčastejšie vyskytovali odpovede týkajúce sa kontroly prevádzky resp. fungovania jadrových elektrární (40%). Odpovede akcentujúce dohľad nad bezpečnosťou jadrových elektrární uviedlo 36% respondentov.
- Podľa 17% opýtaných je prácou ÚJD predchádzanie haváriám v jadrových elektrárnach resp. kontrola a predchádzanie únikom rádioaktivity. V 8% odpovedí sa objavili veci ohľadne manažmentu jadrového odpadu – napr. „nakladanie s jadrovým odpadom v rámci bezpečnosti“, „likvidácia jadrového odpadu“, apod.

- Po 2% respondentov ešte s náplňou práce ÚJD spájajú výskum a vývoj v oblasti jadrovej energetiky a bezpečnosť (práce) zamestnancov jadrových elektrární. Do náplne práce ÚJD zaraďuje 1% opýtaných ešte aj kontrolu jadrových zbraní.
- O náplni práce ÚJD nemá žiadnu predstavu takmer štvrtina (23%) respondentov.

NÁZORY NA BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ NA SLOVENSKU

- V súčasnosti prevažuje v slovenskej verejnosti názor, že slovenské jadrové elektrárne sú bezpečné. K tomuto názoru sa celkovo prikláňa 71% respondentov, pričom 17% opýtaných si myslí, že JE sú „rozhodne bezpečné“ a 54% respondentov si myslí, že sú „skôr bezpečné“.
- Viac ako pätina opýtaných – 22% - zastáva opačný názor, t.j. že slovenské JE nie sú bezpečné, pričom 18% respondentov si myslí, že sú „skôr nebezpečné“ a 4% opýtaných si myslia, že sú „rozhodne nebezpečné“.
- Názor na túto otázku nevedelo vyjadriť 8% respondentov.

VÝSLEDKY PRIESKUMU

1. SPONTÁNNA ZNALOSŤ ORGANIZÁCIE, KONTROLUJÚCEJ BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ V SR

Necelých **12% respondentov vedelo spontánne uviesť úplne správny alebo takmer správny názov organizácie na kontrolu bezpečnosti jadrových elektrární na Slovensku**, pričom 8% opýtaných menovalo úplne správny názov (t.j. **Úrad jadrového dozoru**) a ďalšie 4% respondentov uviedli takmer správny názov s miernymi nepresnosťami (napr. „Úrad pre jadrový dozor“ či „Úrad jadrového dohľadu“).

Ďalších **7% opýtaných uviedlo iba približnú odpoveď**, ako napr. „Úrad pre dohľad nad jadrovou energiou a elektrárnami“, „Jadrový kontrolný úrad“ a pod.

Nesprávne odpovede (ako napr. Ministerstvo hospodárstva, Ministerstvo vnútra, Greenpeace atď.) spontánne uviedlo **17%** respondentov.

Na **žiadny názov** tejto organizácie si nespomenuli takmer dve tretiny (**65%**) opýtaných.

Chyba! Objekty sa nedajú vytvoriť úpravami kódov polí.

Vyšší podiel respondentov, ktorí **vedeli spontánne uviesť úplne správny alebo takmer správny názov** (11,4%), je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách:

- muži (14% z nich)
- respondenti vo veku 35 – 44 rokov (17%)
- respondenti s vysokoškolským vzdelaním (35%)
- respondenti pracujúci ako výkonní odborní pracovníci/úradníci (16%), tvoriví odborní pracovníci (40%) a podnikatelia/živnostníci (21%)
- respondenti žijúci v Bratislave alebo v Košiciach (18%)
- respondenti, žijúci v Trnavskom (16%) a v Košickom kraji (14%).

Spontánna znalosť organizácie na kontrolu bezpečnosti JE v SR podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v TAB 1.

2. PODPORENÁ ZNALOSŤ ÚRADU JADROVÉHO DOZORU

Podporene, t.j. aspoň podľa názvu, deklaruje znalosť Úradu jadrového dozoru (ÚJD) presná polovica respondentov (50%).

Druhá polovica opýtaných (50%) ÚJD vôbec nepozná.

Chyba! Objekty sa nedajú vytvoriť úpravami kódov polí.

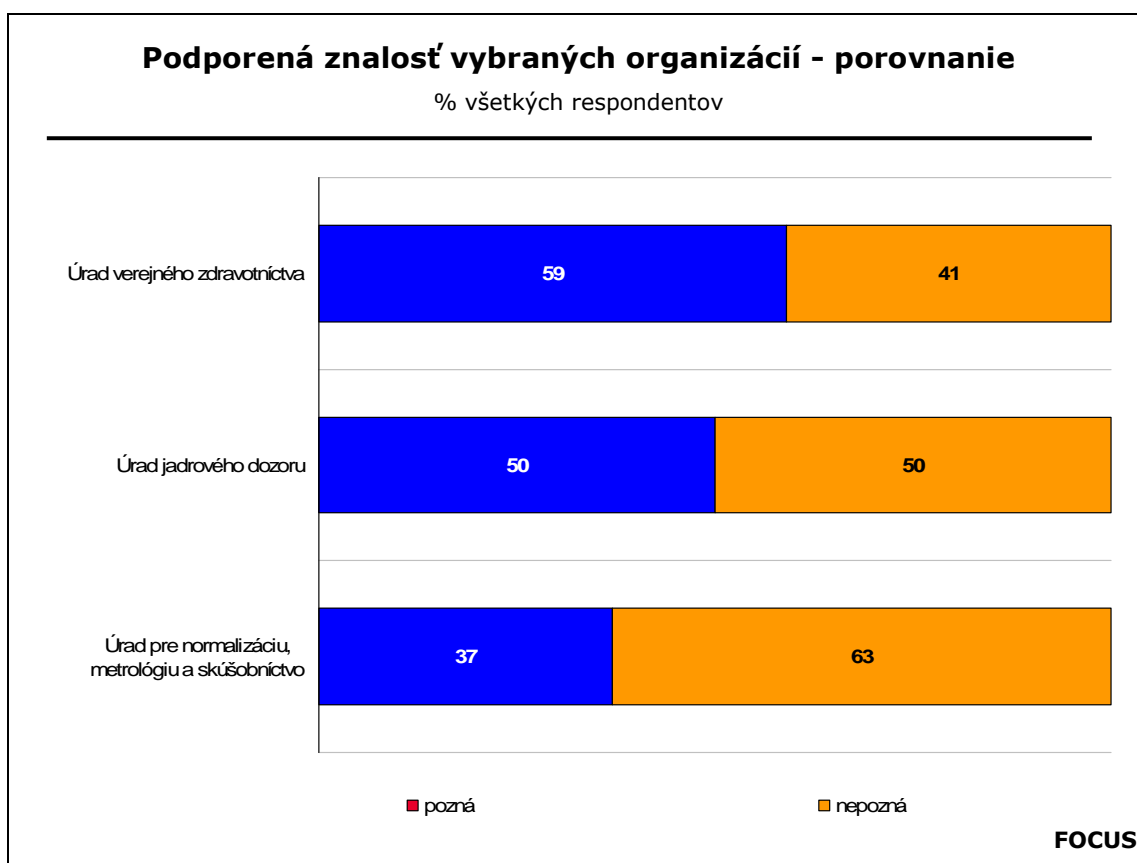
Vyšší podiel respondentov, ktorí **podporene poznajú ÚJD** (50%), je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách:

- muži (57% z nich)
- respondenti vo veku 35 – 44 rokov (58%) a vo veku 54 – 59 rokov (67%)
- respondenti s vyšším vzdelaním - so stredoškolským vzdelaním s maturitou (57%), resp. VŠ (73%)
- respondenti pracujúci ako výkonní odborní pracovníci/úradníci (65%), tvoriví odborní pracovníci (73%) a podnikatelia/živnostníci (64%)
- respondenti žijúci v Bratislave resp. v Košiciach (61%)
- respondenti žijúci v Trenčianskom kraji (60%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **vôbec nepoznajú ÚJD** (50%), je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách:

- ženy (56%)
- starší respondenti vo veku 60 rokov a viac (59%)
- respondenti so základným vzdelaním (68%)
- študenti (64%), nezamestnaní (66%)
- respondenti žijúci v Nitrianskom (58%) a Prešovskom kraji (58%).

Pre porovnanie postavenia ÚJD v „rebríčku“ znalosti medzi obyvateľstvom uvádzame graf, v ktorom sú zaznamenané výsledky podporenej znalosti troch vybraných organizácií. Spomedzi nich **viac ako Úrad jadrového dozoru je známy Úrad verejného zdravotníctva, ktorý (aspoň podľa názvu) pozná 59%** opýtaných. Úrad pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo pozná 37% respondentov.

Podporná znalosť vybraných organizácií podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v TAB 2.

3. PREDSTAVY O NÁPLNI PRÁCE ÚRADU JADROVÉHO DOZORU

V spontánných odpovediach na otázku, aká je náplň práce ÚJD resp. čomu sa ÚJD venuje, sa najčastejšie vyskytovali odpovede týkajúce sa **kontroly prevádzky resp. fungovania jadrových elektrární (40%)**.

Odpovede, akcentujúce **dohľad nad bezpečnosťou** jadrových elektrární, uviedlo **36%** respondentov.

Podľa **17%** opýtaných je prácou ÚJD predchádzanie haváriám v jadrových elektrárnach resp. **kontrola a predchádzanie únikom rádioaktivity**.

V **8%** odpovedí sa objavili veci ohľadne **manažmentu jadrového odpadu** – napr. „nakladanie s jadrovým odpadom v rámci bezpečnosti“; „likvidácia jadrového odpadu“, „meranie škodlivín z jadrového odpadu“; „aby sa nevyvážal/nedovážal jadrový odpad“ apod.

Po **2%** respondentov ešte s náplňou práce ÚJD spájajú výskum a vývoj v oblasti jadrovej energetiky a bezpečnosť (práce) zamestnancov jadrových elektrární. Do náplne práce ÚJD zaraďuje **1%** opýtaných ešte aj kontrolu jadrových zbraní.

O náplni práce ÚJD nemá **žiadnu predstavu** takmer štvrtina (**23%**) respondentov.

Chyba! Objekty sa nedajú vytvoriť úpravami kódov polí.

V nasledujúcom grafe uvádzame porovnanie predstáv o náplni práce ÚJD u všetkých respondentov s predstavami respondentov, ktorí podporene (podľa názvu) poznajú Úrad jadrového dozoru (báza 528 respondentov, čo predstavuje 50% vzorky).

Celkovo je možné zhrnúť, že **respondenti, ktorí (podporene) poznajú Úrad jadrového dozoru, majú viac informácií**, resp. viac „predstav“ o náplni jeho práce. Dôvodom pre toto tvrdenie je predovšetkým nižšie zastúpenie odpovedí „neviem“ (uviedlo len 7% respondentov oproti 23% v celkovej populácii).

Dominantnou predstavou v skupine respondentov, ktorí poznajú ÚJD je **dohľad nad bezpečnosťou jadrových elektrární**. Túto odpoveď spontánne **spomenulo 51%** týchto respondentov.

Druhou najčastejšie uvádzanou odpoveďou je **kontrola prevádzky, fungovania JE**, ktorú **spomenulo 44% respondentov**.

Poradie ostatných odpovedí v zásade kopíruje poradie zaznamenané u celkovej populácie: kontrola a predchádzanie únikom rádioaktivity (uviedlo 21% opýtaných), manažment jadrového odpadu (uviedlo 12% opýtaných), výskum a vývoj (uviedli 3% opýtaných), bezpečnosť zamestnancov JE (2% opýtaných).

Chyba! Objekty sa nedajú vytvoriť úpravami kódov polí.

Predstavy o náplni práce Úradu jadrového dozoru podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v TAB 3.

4. NÁZORY NA BEZPEČNOSŤ JADROVÝCH ELEKTRÁRNÍ NA SLOVENSKU

V súčasnosti prevažuje v slovenskej verejnosti názor, že slovenské jadrové elektrárne sú bezpečné. K tomuto názoru sa celkovo prikláňa 71% respondentov, pričom 17% opýtaných si myslí, že JE sú „rozhodne bezpečné“ a 54% respondentov si myslí, že sú „skôr bezpečné“.

Viac ako pätina opýtaných – **22% - zastáva opačný názor, t.j. že slovenské JE nie sú bezpečné**, pričom 18% respondentov si myslí, že sú „skôr nebezpečné“ a 4% opýtaných si myslia, že sú „rozhodne nebezpečné“.

Názor na túto otázku nevedelo vyjadriť 8% respondentov.

Chyba! Objekty sa nedajú vytvoriť úpravami kódov polí.

Vyšší podiel respondentov, ktorí považujú jadrové elektrárne v SR za (určite+skôr) **bezpečné** (71%), je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách:

- muži (75% z nich)
- respondenti s vyšším vzdelaním - so stredoškolským vzdelaním s maturitou (75%), resp. VŠ (84%)
- respondenti pracujúci ako tvoriví odborní pracovníci (87%)
- respondenti žijúci v Žilinskom (78%) a Trenčianskom kraji (78%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí považujú jadrové elektrárne v SR za (určite+skôr) **nebezpečné** (22%), je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách:

- dôchodcovia (26%)
- respondenti žijúci v Trenčianskom (27%) a Nitrianskom kraji (26%).

Názory na bezpečnosť jadrových elektrární na Slovensku podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v TAB 4.

PRVOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE ÚDAJOV

Všetky údaje uvedené v tabuľkách sú v percentách
 Počet respondentov n = 1057
 Zber údajov: 1.3. – 7. 3. 2006

1. Ktorá organizácia, podľa Vás, kontroluje bezpečnosť jadrových elektrární na Slovensku? Uvedte, prosím, názov tejto organizácie.

úplne správna odpoveď (Úrad jadrového dozoru)	7,6
takmer správna odpoveď (s drobnými nepresnosťami) (napr. úrad pre jadrový dozor, úrad jadrového dohľadu, slovenský úrad pre jadrový dozor, ...)	3,8
približná odpoveď (napr. úrad pre dohľad nad jadrovou energiou a elektrárnami, jadrová kontrola, jadrové úrady, jadrový dozor elektrární, jadrový kontrolný úrad, medzinárodná organizácia pre jadrovú energiu, úrad jadrovej bezpečnosti, ...)	6,7
nesprávna odpoveď (napr. antiglobalisti, elektrárne, ministerstvo hospodárstva, greenpeace, ministerstvo vnútra, ministerstvo životného prostredia, najvyšší bezpečnostný úrad SR, nejaká dozorná rada elektrární, nejaká vládna komisia alebo parlamentná komisia, polícia, strana zelených, úrad pre reguláciu sieťových odvetví, vláda SR, výskumný ústav jadrovej elektrárne, VÚJE, ...)	17,2
nevie	64,6

2. Ktoré z nasledujúcich organizácií poznáte aspoň podľa názvu, o ktorých ste už niekedy počuli?

	pozná	nepozná
Úrad jadrového dozoru	50,0	50,0
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a a skúšobníctvo	36,6	63,4
Úrad verejného zdravotníctva	58,7	41,3

3. Čo si myslíte, aká je náplň Úradu jadrového dozoru, respektíve čomu sa Úrad jadrového dozoru venuje? (možnosť viacerých odpovedí)

kontrola prevádzky, fungovania JE (dohľad nad jadrovými elektrárnami; dozerá na chod jadrovej elektrárne; dozerá na jadrové elektrárne, či správne fungujú; kontrola a dozor nad jadrovými elektrárnami; kontroluje činnosť jadrových elektrární; kontroluje jadrové elektrárne; ako fungujú jadrové elektrárne; kontroluje prevádzku; ...)	40,1
dohľad nad bezpečnosťou JE (aby bezpečne fungovala elektrárne; aby bola zabezpečená bezpečnosť jadrových elektrární; bezpečnosť; bezpečnosť chodu elektrární; bezpečnosťou jadrových elektrární; dozor bezpečnosti jadrových elektrární; kontrola bezpečnosti jadrových elektrární; kontroluje bezpečnosť jadrových elektrární; dbá na bezpečnosť prevádzky jadrových elektrární; ...)	35,9
predchádzanie haváriám/úniku radiácie do okolitého prostredia (aby neboli prekročené limity žiarenia; aby nedošlo k výbuchu; aby nenastali nejaké kalamity /ako v Černobyle/; aby neohrozili život ľudí; aby neunikal jadrový spad, žiarenie; aby nevybuchla elektrárne, či sú veci v poriadku, aby nevybuchli; aby nevznikla rádioaktivita; ako predísť havárii v jadrových zariadeniach; asi meraniu rádioaktívnych látok; či neuniká žiarenie do okolia, aké sú hodnoty jadrového žiarenia; dozor nad únikom žiarenia; ...)	16,8
manažment jadrového odpadu (aby sa v jadrových elektrárnach nakladalo s jadrovým odpadom v rámci bezpečnosti; kontrolujú spracovanie jadrového odpadu; likvidácia jadrového odpadu, bezpečnosti; meraním škodlivín z jadrového odpadu; sa stará o jadrový odpad, a aby sa nepoužíval na výrobu zbraní; sledujú, aby sa nevyvážal/nedovážal jadrový odpad;...)	7,5
výskum a vývoj (vedecká práca; jadrovému výskumu; kontrola jadrového výskumu a jeho využitia; stará sa o výskum; ...)	2,2
bezpečnosť zamestnancov JE (zdravie pracovníkov; zdravotný stav pracujúcich; zabezpečuje školenia, usmernenia pracovníkov; merania a bezpečnosť pracovníkov; ...)	1,6
kontrola jadrových zbraní (jadrové zbrane; kontrola jadrových zbraní; kontroluje výrobu jad. zbraní; prípadne sa zaoberá jadrovými zbraňami; ...)	1,0
iné jednotlivosti (bezpečnosť cyklotrónového centra; či máme dosť nafty a energie; či sa v tých elektrárnach nerobia nejaké nekalé úmysly; dozerá nad tým aby sa do objektov nedostali neoprávnené osoby; venuje sa normalizácii, metrológii a skúšobníctvu; jadrovej politike; proti terorizmu sa venuje; štatistika, spolupráca s inými krajinami; informovať verejnosť; plánuje výstavbu a opravy; regulácia cien; vypracúva smernice; pár ľudí špecifickú prácu, kontrola, úradovanie; ...)	1,9
nevie	23,2

4. Do akej miery považujete jadrové elektrárne na Slovensku za bezpečné? Sú – podľa Vás:

rozhodne bezpečné	16,9
skôr bezpečné	53,9
skôr nebezpečné	17,8
rozhodne nebezpečné	3,7
nevie	7,8

ÚDAJE O RESPONDENTOCH**POHLAVIE**

muž	47,7
žena	52,3

VEK

18 – 24 rokov	16,1
25 – 34 rokov	19,4
35 – 44 rokov	19,0
45 – 54 rokov	18,6
55 – 59 rokov	6,2
60 a viac rokov	20,7

VZDELANIE

základné	23,9
stredoškolské bez maturity (vyučení/á)	31,5
stredoškolské s maturitou	34,1
vysokoškolské	10,5

NÁRODNOSŤ

slovenská	85,7
maďarská	10,8
iná	3,4

HLAVNÉ ZAMESTNANIE (pracovná činnosť, z ktorej má respondent rozhodujúci príjem peňazí)

nekvalifikovaný, pomocný manuálny pracovník v poľnohospodárstve, priemysle, v službách	4,9
kvalifikovaný manuálny pracovník (remeselník, opravár, predavač, obsluha strojov a zariadení...)	13,7
prevádzkový alebo obsluhujúci pracovník v službách a obchode (predavač, kaderník, vodič, kuchár, opatrovatel', SBS...)	9,0
nižší administratívny pracovník, úradník (sekretárka, účtovník, prepážkový pracovník – na pošte, v banke...)	6,8
výkonný (stredoškolsky vzdelaný) odborný pracovník (pracovník v administratíve, zdravotník, vychovávateľ...)	7,5
tvorivý (vysokoškolsky vzdelaný) odborný pracovník (technik, štátny lekár, pedagóg, právnik, vedec, informatik, umelec...)	5,3
riaditeľ, námestník, politik	0,5
podnikateľ, živnostník bez zamestnancov	5,9
podnikateľ, živnostník so zamestnancami	1,7
nepracujúci dôchodca	22,7
študent	8,1
v domácnosti alebo na materskej dovolenke	3,9
nezamestnaný	10,0

ČISTÝ MESAČNÝ PRÍJEM DOMÁCNOSTI

do 10 000 Sk	11,8
10 001 – 14 000 Sk	12,5
14 001 – 18 000 Sk	20,5
18 001 – 22 000 Sk	20,0
22 001 – 30 000 Sk	20,6
30 001 a viac Sk	10,6
nechce uviesť, neodpovedal, nevie	4,0

POČET OBYVATEĽOV OBCE

menej ako 2 tisíc obyvateľov	30,5
2 až 5 tisíc obyvateľov	13,8
5 až 20 tisíc obyvateľov	15,4
20 až 50 tisíc obyvateľov	15,8
50 až 100 tisíc obyvateľov	12,0
Bratislava, Košice	12,5

KRAJ

Bratislavský	11,4
Trnavský	10,4
Trenčiansky	11,6
Nitriansky	13,6
Žilinský	12,6
Banskobystrický	12,5
Prešovský	14,0
Košický	13,8

VYBRANÉ DRUHOSTUPŇOVÉ TRIEDENIA